

Arbejdsulykker og erhvervssygdomme

Ved en arbejdsbetinget lidelse forstås sædvanligvis sygdomme, fremkaldt eller forværret af påvirkninger i arbejdsmiljøet. Der er tale om et meget bredt begreb, der også omfatter de multifaktorielle sygdomme, hvor andre faktorer også har betydning (f.eks. hjertekarsygdom). Begrebet omfatter også forværring af f.eks. medfødte ryglidelser på grund af arbejdet.

I modsætning hertil er arbejdsulykkebegrebet og erhvervssygdomsbegrebet defineret i lovgivningen (lov om arbejdsskadesikring).

Arbejdsskadeloven gælder siden 2004 for 2 typer af arbejdsskader:

1. Arbejdsulykker

En arbejdsulykke er en personskade, dvs. en fysisk eller psykisk skade, som er forårsaget af en hændelse eller påvirkning, der er sket pludseligt eller inden for 5 dage. Skaden kan være varig eller forbigående

De tidligere begreber fra før 1. januar 2004, "ulykke, kortvarig skadelig påvirkning og pludselig løfteskade" er ændret til et samlet, arbejdsskadebegreb "ulykker", der udelukkende henviser til en indtruffen skade og dennes årsag. Anmeldelse om skader kan dermed ikke afvises med den begrundelse, at den skete hændelse måtte være forventelig inden for fagområdet. Ved pludselige løfteskader er betingelsen om forudgående løftearbejde fjernet.

2. Erhvervssygdomme

En erhvervssygdom er en sygdom, der skyldes arbejdet eller arbejdsforholdene. Sygdommen kan komme af påvirkninger gennem kortere eller længere tid, dvs.:

- 1) Sygdomme, som **efter medicinsk dokumentation** er forårsaget af særlige påvirkninger, som bestemte persongrupper gennem deres arbejde eller de forhold, det foregår under, er udsat for i højere grad end personer uden sådant arbejde. Endvidere sygdomme hos et levendefødt barn, der er pådraget inden fødslen som følge af moderens arbejde under graviditeten.
- 2) Andre sygdomme, herunder sygdomme hos et levendefødt barn pådraget inden fødslen, hvis det godtgøres, enten at sygdommen efter den nyeste medicinske dokumentation opfylder de krav, som er nævnt under punkt 1), eller at den må anses for udelukkende eller i overvejende grad at være forårsaget af arbejdets særlige art.

Hvad angår erhvervssygdomme skulle der sikres en større sammenhæng mellem de forskellige typer erhvervssygdommes udbredelse og antallet af anerkendelser inden for de forskellige typer.

Listesygdomme

Siden 2005 er der kommet ny erhvervssygdomsfortegnelse, som i højere grad end tidligere er baseret på den eksisterende medicinske viden. Det har medført, at fx overbelastningsskader i bevægeapparatet i højere grad end tidligere kan anerkendes som erstatningsberettiget sygdom.

Erhvervssygdomme kaldes også listesygdomme og defineres af indholdet i erhvervssygdomslisten, der udgives af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. Listen indeholder ca. 100 sygdomme, der efter teknisk og medicinsk erfaring og dokumentation med overvejende sandsynlighed skyldes påvirkninger i arbejdet, og som derfor er de eneste, der umiddelbart anerkendes som erstatningsberettigede.

Der er i selve listen knyttet særlige krav til en række af sygdommene, primært hvad angår eksponeringsforhold, og for enkelte af sygdommene er der udarbejdet egentlige vejledninger. Det gælder bl.a. lidelser i armen, vibrationslidelser (hvide fingre og karpaltunnelsyndrom), lænderyglidelser, hørelidelser, asbestlidelser og toksisk encefalopati. I hvert enkelt tilfælde må der ikke være forhold, der taler for at sygdommen skyldes andre faktorer - fx kan kronisk bronchitis anerkendes efter mange års massiv udsættelse for støv, hvis tobaksforbruget har været beskedent. For at tage højde for ny teknisk og medicinsk viden revideres listen ca. hvert andet år.

Formodningsregel

En person, der har pådraget sig en sygdom, som er optaget i fortegnelsen over erhvervssygdomme, har krav på ydelser efter loven, medmindre det anses for overvejende sandsynligt, at sygdommen skyldes andre forhold end de erhvervsmæssige.

Sygdomme, der ikke er på erhvervssygdomslisten

Hvis en sygdom ikke står på listen, kan den ikke umiddelbart anerkendes, og afvises derfor af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. Det er vigtigt, at anmelderen i feltet "diagnose" i anmeldelsen bruger den diagnose der står på listen (f.eks. epicondylitis lateralis i stedet for peritendinitis mm. extensorum antebrachii), hvis der er tale om samme lidelse. I det første tilfælde foretages en videre vurdering, i det andet afvises sygdommen administrativt (af personale, der ikke har en sundhedsfaglig uddannelse).

I tilfælde, hvor der ikke er tale om listesygdomme, men hvor der er en tydelig sammenhæng, kan Arbejdsmarkedets Erhvervssikring forelægge den konkrete sygehistorie for Erhvervssygdomsudvalget, der har særlig teknisk og medicinsk viden, og som kan anbefale at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring anerkender det konkrete tilfælde. Erhvervssygdomsudvalget rådgiver også om udvidelse af erhvervssygdomsfortegnelsen.

På www.aes.dk har Arbejdsmarkedets Erhvervssikring under "love og praksis" en samlet oversigt på arbejds-kadeområdet over:

- Hovedlove
- Bekendtgørelser
- Cirkulærer
- Vejledninger
- Praksisbeskrivelser
- Notater m.m.

Referencer: Bekendtgørelse af lov om arbejdsskadesikring. BEK nr. 376 af 31/03/2020
Bekendtgørelse om fortegnelse over erhvervssygdomme anmeldt fra 1. januar 2005. (Erhvervssygdomsfortegnelsen) BEK nr. 1033 af 28/05/2021
Vejledning om erhvervssygdomme anmeldt fra 1. januar 2005. VEJ nr. 9408 af 03/06/2021
AES marts 2018. Praksisbeskrivelse om anerkendelse af ulykker – skader sket 1. januar 2004 eller senere.
AES december 2019. Praksisbeskrivelse om anerkendelse af psykiske arbejdsulykker vedrørende skader sket 1. januar 2020 eller senere.

Forfatter: Socialrådgiver Hugo Knudsen

Revideret: 01.11.2021

Review Ole Carstensen, Overlæge Arbejdsmedicin Herning

Revideres: 1. november 2024
